

136

อิทธิพลของอารมณชั่วขณะที่มีต่อการเปลี่ยนเจตคติ

นางสาวศุภารัตน์ อ่วมเจริญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-843-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16451528

THE INFLUENCE OF MOOD ON ATTITUDE CHANGE

Miss Sudarat Aumcharoen

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-843-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ อิทธิพลของอารมณ์ในช่วงที่มีต่อการเปลี่ยนเจตคติ
 โดย นางสาว สุภารัตน์ อ่วมเจริญ
 ภาควิชา จิตวิทยา
 อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ธีระพร อูวรรณโณ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษิตตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

Prof. Dr. S. -

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ อูสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Dr. Somchai

..... ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต)

Dr. Theeraporn

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
 (รองศาสตราจารย์ ดร. ธีระพร อูวรรณโณ)

Dr. Jiraporn

..... กรรมการ
 (อาจารย์ จรุงกุล บุรพวงค์)

Dr. Weeradi

..... กรรมการ
 (อาจารย์ เรวดี วัฒนทกโกศล)

สுகาร์ตัน อ่วมเจริญ : อิทธิพลของอารมณ์ชั่วขณะที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติ
(THE INFLUENCE OF MOOD ON ATTITUDE CHANGE) อ.ที่ปรึกษา :
รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อุวรรณโณ, 118 หน้า. ISBN 974-632-843-3

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาอิทธิพลของอารมณ์ชั่วขณะที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ตามเงื่อนไขการทดลอง คือ 1. บุคคลเกิดอารมณ์ชั่วขณะก่อนนำเสนอสารโน้มน้าวใจ อารมณ์ชั่วขณะ ในทางบวก ข้อโต้แย้งที่มีน้ำหนัก 2. บุคคลเกิดอารมณ์ชั่วขณะก่อนนำเสนอสารโน้มน้าวใจ อารมณ์ชั่วขณะในทางบวก ข้อโต้แย้งที่ไม่มีน้ำหนัก 3. บุคคลเกิดอารมณ์ชั่วขณะก่อนนำเสนอสารโน้มน้าวใจ อารมณ์ชั่วขณะในทางลบ ข้อโต้แย้งที่มีน้ำหนัก 4. บุคคลเกิดอารมณ์ชั่วขณะก่อนนำเสนอสาร โน้มน้าวใจ อารมณ์ชั่วขณะในทางลบ ข้อโต้แย้งที่ไม่มีน้ำหนัก 5. บุคคลเกิดอารมณ์ชั่วขณะหลังนำเสนอ สารโน้มน้าวใจ อารมณ์ชั่วขณะในทางบวก ข้อโต้แย้งที่มีน้ำหนัก 6. บุคคลเกิดอารมณ์ชั่วขณะ หลังนำเสนอสารโน้มน้าวใจ อารมณ์ชั่วขณะในทางบวก ข้อโต้แย้งที่ไม่มีน้ำหนัก 7. บุคคลเกิดอารมณ์ ชั่วขณะหลังนำเสนอสารโน้มน้าวใจ อารมณ์ชั่วขณะในทางลบ ข้อโต้แย้งที่มีน้ำหนัก 8. บุคคลเกิดอารมณ์ ชั่วขณะหลังนำเสนอสารโน้มน้าวใจ อารมณ์ชั่วขณะในทางลบ ข้อโต้แย้งที่ไม่มีน้ำหนัก

ผลการวิจัยพบตามที่ทำนายว่า เมื่อบุคคลเกิดอารมณ์ชั่วขณะก่อนนำเสนอสารโน้มน้าวใจ บุคคลที่มีอารมณ์ชั่วขณะในทางลบถูกโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่มีน้ำหนักได้มากกว่าเมื่อโน้มน้าวใจ ด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่ไม่มีน้ำหนักอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .01$) และบุคคลที่มีอารมณ์ชั่วขณะในทางบวก ถูกโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่มีน้ำหนักได้ไม่แตกต่างกับเมื่อโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้ง ที่ไม่มีน้ำหนัก แต่ถ้าบุคคลเกิดอารมณ์ชั่วขณะหลังนำเสนอสารโน้มน้าวใจ บุคคลที่มีอารมณ์ชั่วขณะใน ทางบวกถูกโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่มีน้ำหนักได้มากกว่าเมื่อโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้ง ที่ไม่มีน้ำหนักอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .001$) และบุคคลที่มีอารมณ์ชั่วขณะในทางลบถูกโน้มน้าวใจด้วยสาร ที่มีข้อโต้แย้งที่มีน้ำหนักได้มากกว่าเมื่อโน้มน้าวใจด้วยสารที่มีข้อโต้แย้งที่ไม่มีน้ำหนักอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)

จิตวิทยา
ภาควิชา.....
จิตวิทยาสังคม
สาขาวิชา.....
2538
ปีการศึกษา.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม.....

##C643314 : MAJOR SOCIAL PSYCHOLOGY
KEY WORD: MOOD / ATTITUDE

SUDARAT AUMCHAROEN : THE INFLUENCE OF MOOD ON ATTITUDE CHANGE
THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. THEERAPORN UWANNO, Ph.D. 118 pp.
ISBN 974-632-843-3

The purpose of this research was to study the influence of mood on attitude change under eight conditions : 1. mood before encoding, positive mood, strong argument 2. mood before encoding, positive mood, weak argument 3. mood before encoding, negative mood, strong argument 4. mood before encoding, negative mood, weak argument 5. mood after encoding, positive mood, strong argument 6. mood after encoding, positive mood, weak argument 7. mood after encoding, negative mood, strong argument 8. mood after encoding, negative mood, weak argument.

The results show, as predicted, that among subjects who were induced mood before encoding, subjects in a negative mood are more persuaded by strong than by weak argument ($p < .01$) and subjects in a positive mood are equally persuaded by strong and by weak arguments. Among subjects who were induced mood after encoding, subjects in a positive mood are more persuaded by strong than by weak argument ($p < .001$) and subjects in a negative mood are more persuaded by strong than by weak argument ($p < .05$).

ภาควิชา..... จิตวิทยา
สาขาวิชา..... จิตวิทยาสังคม
ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิสิต..... *Sudarath Aumcharoen*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Theeraporn Uwanno Ph.D.*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ชีระพร อูวรรณโณ ที่รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ได้เสียสละเวลาอันมีค่าของท่านในการตรวจงานในแต่ละขั้นตอน อาจารย์มีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากในการให้ความรู้ คำแนะนำในการศึกษาด้านต่างๆ ตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยได้ตระหนักในความกรุณาของ อาจารย์เสมอมา จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของ บัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณอาจารย์ สารภี ชนกรวิทย์ และอาจารย์จุฑาทาส์ ตันวงศ์वाल อาจารย์หมวดแนะแนว โรงเรียนศึกษานารี ที่ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวก ในการติดต่อประสานงานในการเก็บข้อมูล พร้อมทั้งขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนศึกษานารี ปีการศึกษา 2538 ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ วิสเดอรส์สมจิตร ทรัพย์อัประไมย ที่ให้ค่าปรึกษาสิ่งที่เป็นประโยชน์ แก่งานวิจัยครั้งนี้ และคำแนะนำในการแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยดีเสมอมา และขอขอบคุณ เพื่อนๆ พี่ๆ และน้องๆ ชาวจิตวิทยาสังคมทุกคน ที่มีส่วนช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมทั้งคอยให้กำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และทุกคนในครอบครัวที่ให้ความรัก ความห่วงใยและให้กำลังใจ ในการศึกษาทุกระดับเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ปัญหา.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัย	
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
วัตถุประสงค์.....	40
คำจำกัดความ.....	41
สมมติฐานการวิจัย.....	43
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	44
2. วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
กลุ่มตัวอย่าง.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
การเก็บข้อมูลการทดลอง.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
4. อภิปรายผลการวิจัย.....	80
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	85

รายการอ้างอิง.....	90
ภาคผนวก.....	93
ภาคผนวก ก.....	94
ภาคผนวก ข.....	96
ภาคผนวก ค.....	97
ภาคผนวก ง.....	98
ภาคผนวก จ.....	103
ภาคผนวก ฉ.....	104
ภาคผนวก ช.....	105
ภาคผนวก ซ.....	107
ภาคผนวก ฌ.....	113
ภาคผนวก ฎ.....	117
ประวัติผู้วิจัย.....	118

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นไปได้ในการขยายความ.....	15
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นสร้างเครื่องมือ จำแนกตามห้อง แผนการเรียน และเครื่องมือที่สร้าง.....	46
3	จำนวนนักเรียนที่สำรวจเจตคติทั้งหมดจำแนกตามห้อง และ แผนการเรียน.....	47
4	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเงื่อนไข แผนการเรียน และ ห้องเรียน.....	48
5	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัชฌิมเลขคณิตของ คะแนนการตรวจสอบอารมณ์ชั่วขณะของกลุ่มตัวอย่างที่ ได้รับการเหนี่ยวนำให้เกิดอารมณ์ชั่วขณะในทางบวก และ กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการเหนี่ยวนำให้เกิดอารมณ์ชั่วขณะใน ทางลบ ในศึกษานำร่อง.....	52
6	คะแนนรวมและค่ามัชฌิมเลขคณิต (M) ของข้อโต้แย้งที่ กลุ่มตัวอย่างประเมิน.....	56
7	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัชฌิมเลขคณิตของ คะแนนการตรวจสอบอารมณ์ชั่วขณะของกลุ่มตัวอย่างที่ ได้รับการเหนี่ยวนำให้เกิดอารมณ์ชั่วขณะในทางบวก และ กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการเหนี่ยวนำให้เกิดอารมณ์ชั่วขณะใน ทางลบ.....	73
8	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัชฌิมเลขคณิตของ คะแนนการตรวจสอบอารมณ์ชั่วขณะของกลุ่มตัวอย่างที่ ได้รับการเหนี่ยวนำให้เกิดอารมณ์ชั่วขณะในทางบวก เมื่อ เขียนเรียงความรายงานเหตุการณ์ในชีวิตที่ผ่านมาที่ทำให้ เขามีความสุขมากที่สุด และเมื่อทำงานแรก.....	74

- 9 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัธยิม เลขคณิตของ
คะแนนการตรวจสอบอารมณ์ชั่วขณะของกลุ่มตัวอย่างที่
ได้รับการเหนี่ยวนำให้เกิดอารมณ์ชั่วขณะในทางลบ เมื่อ
เขียนเรียงความรายงานเหตุการณ์ในชีวิตที่ผ่านมาที่ทำให้
เขารู้สึกเศร้ามากที่สุด และเมื่อทำงานแทรก..... 75
- 10 ผลการวิเคราะห์ค่ามัธยิม เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
คะแนนต่ำสุดและสูงสุดของคะแนนเจตคติของกลุ่มตัวอย่างต่อ
การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
เรียนหนังสือตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์ ในภาคการศึกษาปลาย
และจะเริ่มในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2538 นี้
วัดครั้งแรก จำแนกตามเงื่อนไขการทดลอง..... 76
- 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนเจตคติ
ของกลุ่มตัวอย่างต่อการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 6 เรียนหนังสือตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์ ใน
ภาคการศึกษาปลาย และจะเริ่มในภาคการศึกษาปลาย
ปีการศึกษา 2538 นี้ วัดครั้งแรก..... 77
- 12 ผลการวิเคราะห์ค่ามัธยิม เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด และการเปรียบเทียบเจตคติของ
กลุ่มตัวอย่างต่อการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 6 เรียนหนังสือตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์ ในภาค
การศึกษาปลาย และจะเริ่มในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา
2538 นี้ วัดครั้งหลัง เป็นรายคู่..... 78

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้าที่

1	แสดงเส้นทางสายแกนและเส้นทางสายเปลือกในการโน้มหน้าใจ
ตามรูปแบบความเป็นไปได้ของการขยายความในการโน้มหน้าใจ... 8
2	สรุปขั้นตอนการทดลอง 8 เงื่อนไข..... 66